

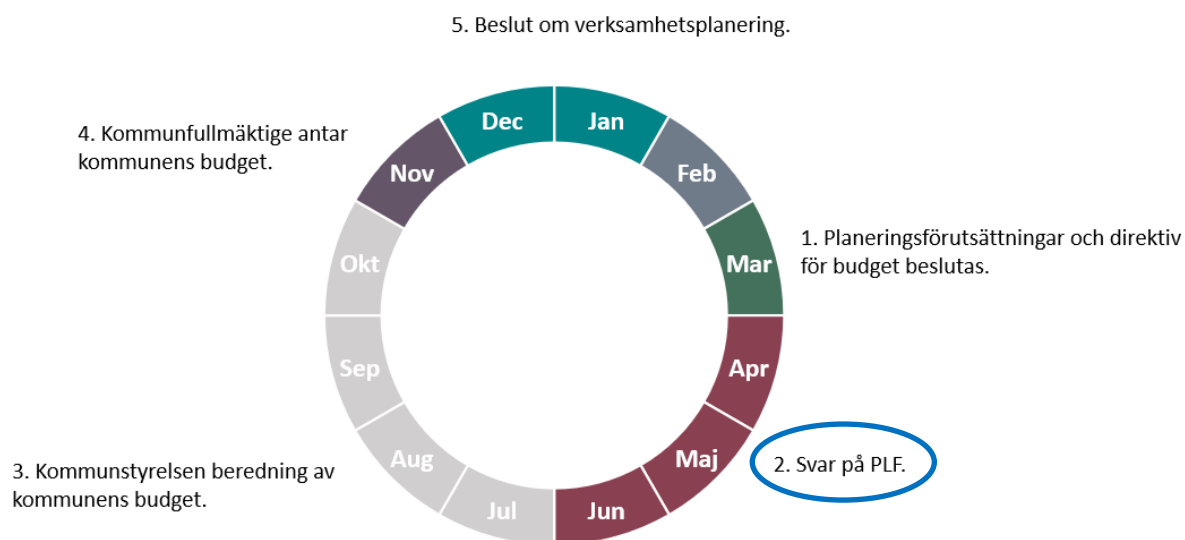
Svar på planeringsförutsättningar och direktiv 2027 och plan 2028–2029

TEKNISKA NÄMNDEN

Inledning

I enlighet med kommunens riktlinjer för ekonomistyrning framgår det att kommunstyrelsen har till uppgift att upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten ska skattesatsen, anslagen samt peng- och checkbeloppen anges. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. Den ska också innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år. Nämndernas och kommunstyrelsens svar på planeringsförutsättningar och direktiv till budget (PLF) utgör underlag till kommunens budget.

Svar på planeringsförutsättningar och direktiv till budget

Planeringsförutsättningar och direktiv till budget anger de ekonomiska förutsättningarna för budgetarbetet. Nämndernas och kommunstyrelsens svar på PLF ska beslutas senast i juni av respektive nämnd och styrelse.

Rapport

Datum: 2026-05-28

Diarienummer: 2026/0065

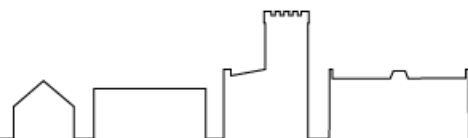
Tekniska nämnden

Ellie Tang Kumassah

Innehåll

1. Sammanfattning	4
2. Nämndens ansvar	5
3. Utvecklingsområden	6
4. Mål	8
4.1. Hög kvalitet	8
4.2. Stor valfrihet	8
4.3. Hög attraktivitet	8
4.4. Hög effektivitet	8
4.5. Hållbar utveckling	8
4.6. Förändringar av mål	8
5. Ekonomi.....	9
5.1. Driftredovisning	9
6. Scenarier vid kompensation om 1, 2 och 3 procent	18
6.1. Kompensation 1%	19
6.2. Kompensation 2%	20
6.3. Kompensation 3%	21
7. Investeringar.....	22
7.1. Investeringar intäktsfinansierad verksamhet	22
7.2. Investeringar skattefinansierad verksamhet	24
7.3. Investeringar taxefinansierad verksamhet	29
7.4. Totalsumma investeringar	31
7.5. Tillkommande kostnader	31
8. Risker.....	32
8.1. Ekonomiska risker	34
8.2. Risker för verksamhet	34
8.3. Omvärldsrisker	34
9. Omvärldsanalys	35

1. Sammanfattning

Avsnittet redogör övergripande om nämndens mål och budget för kommande verksamhetsår.

Tekniska nämnden har upprättat svar på planeringsförutsättningar och direktiv för budget år 2027 samt plan för år 2028 och 2029. Förslaget påverkas av ökade driftkostnader, främst hänförliga till kraftigt höjda leverantörskostnader samt ökade kapitalkostnader till följd av beslutade investeringar.

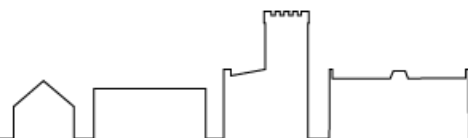
Tekniska nämndens skattefinansierade budget år 2027 uppgår till 196,3 miljoner kronor (netto). Nämndens nettokostnader år 2027 ökar med 6,9 miljoner kronor som motsvarar en förändring om 4 procent jämfört med budget år 2026. Nettokostnadsökningen beror främst på extraordinära kostnader som tillkommit för fosforfällning i Edsviken och i Lilla Värtan om 6,2 miljoner kronor.

De nya direktiven för svar på planeringsförutsättningar år 2027 kan medföra omfattande konsekvenser för tekniska nämnden att uppnå budget i balans. Tekniska nämnden består till stor del av kapitalintensiva verksamheter som kräver stora investeringar och medför ökade kapitalkostnader som saknar finansiering. Större investeringsprojekt och ökad reinvesteringstakt ger ökade kapitalkostnader år 2028 till 2029. Vid låg kompensation uppstår ett behov av effektiviseringar i kärnverksamheterna. De nya förutsättningarna där finansiering av kapitalkostnader saknas slår därför extra hårt på tekniska nämndens budget år 2028 och 2029.

Utifrån de nya förutsättningarna har tekniska nämnden tagit fram åtgärder i syfte att uppnå budget i balans samt även en konsekvensbeskrivning vid scenario 1, 2 och 3 procent kompensation.

Tekniska nämnden intäktsfinansierade budget år 2027 för fastighetsverksamheten uppgår till 0,0 miljoner kronor (netto), varav 365,4 miljoner kronor för intäkter och 365,4 miljoner kronor för kostnader.

Tekniska nämnden taxefinansierade budget år 2027 för VA-verksamhetens uppgår till 0,6 miljoner kronor (netto), varav 155,9 miljoner kronor för intäkter och 155,3 miljoner kronor för kostnader. Motsvarande budget för avfallsverksamhetens uppgår till 3,8 miljoner kronor (netto), varav 71,7 miljoner kronor för intäkter och 67,9 miljoner kronor för kostnader.

För verksamheterna VA och avfall har flera alternativ analyserats, däribland effektiviseringar och omprioriteringar inom befintlig ram. Mot bakgrund av kraftigt ökade externa kostnader, vilka till stor del är opåverkbara, bedömer förvaltningen att en justering av taxor är nödvändig. Mot denna bakgrund är en taxehöjning nödvändig för att upprätthålla verksamhetens ekonomiska balans.

För år 2027 föreslås tekniska nämndens mål oförändrade.

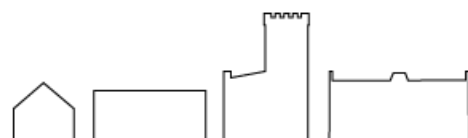
2. Nämndens ansvar

Tekniska nämndens uppdrag består i att långsiktigt förvalta, vårda och utveckla kommunens tillgångar i form av mark och infrastruktur inom områdena mark och vatten, fastighet, hamn, gata och trafik samt park och natur. I uppdraget ingår bland annat förvaltning av kommunens fastighetsbestånd, avtalsuppföljning, planering, hantering av kartor samt medverkan i plan- och exploateringsprojekt.

Tekniska nämnden är lokalförsörjningsansvarig för all kommunal verksamhet som bedrivs i egen regi vilket inbegriper förvaltning av kommunens egna fastigheter och inhyrning av externa lokaler som används i den kommunala verksamheten. Bland annat ska nämnden tillse att de kommunala fastigheterna hyrs ut och används på ett ekonomiskt och effektivt sätt. Tekniska nämnden ansvarar för reinvesteringar, ombyggnationer samt nybyggnationer i kommunens fastighetsbestånd.

Tekniska nämnden förvaltar och utvecklar även kommunens vattenområden, grönområden, gator, vägar, parker, övriga allmänna platser, småbåtshamnar samt allmänna vatten- och avloppsanläggningar (nedan VA). Nämnden handlägger frågor om naturvård, renhållning, avfallshantering, kollektivtrafik, trafiksäkerhet samt parkering och kommunal trafikövervakning.

Med VA-verksamheten ansvarar nämnden för att förse alla abonnenter med dricksvatten och att omhänderta spillvatten på ett miljöriktigt sätt. Danderyds kommun är medlem i två kommunalförbund, Norrvatten som producerar och levererar dricksvatten till kommungräns samt Käppalaförbundet som tar omhand och renar spillvattnet. Medarbetarna inom VA-verksamheten arbetar med planering och uppföljning inom alla delar av VA-området. Juridik och kartverk är viktiga delar liksom abonnent- och taxefrågor. VA är en viktig del i exploatering och annan samhällsutveckling.

Med avfallsverksamheten ansvarar tekniska nämnden för att samla in avfall under kommunalt ansvar från hushåll och verksamheter samt informera om återvinning av avfall. Genom att kommunen samlar in avfallet säkerställs det att avfallet tas om hand på ett miljöriktigt sätt och inte riskerar att orsaka fara för hälsa eller miljö. Till tekniska nämnden hör även verksamheten för mark och strategisk planering (MoSP), som huvudsakligen arbetar på uppdrag av kommunstyrelsen. Verksamheten ansvarar för markförvaltning av kommunens egen kvartersmark, ej planlagd mark och vattenområden, exploatering, översiktlig planering samt strategiska frågor inom trafik, hållbarhet, miljö, klimat och energi. Inom verksamhetens uppdrag ligger även klimat- och energirådgivning.

3. Utvecklingsområden

Tekniska nämnden har sedan tidigare initierat och delvis slutfört flera utvecklingsinsatser för att kvalitetssäkra och effektivisera rutiner och processer inom samhällsutvecklingsförvaltningen. Arbetet syftar till att skapa en enhetlig struktur där verksamheter och medarbetare utgår från gemensamma arbetssätt, vilket ska säkerställa likvärdig hantering och bidra till en förbättrad arbetsmiljö. Utvecklingen drivs både inom och mellan verksamheter, med ett starkt fokus på medarbetarengagemang.

Under 2027 kommer fokus fortsätta ligga på att implementera och integrera redan framtagna lösningar i ordinarie verksamhet, samtidigt som kvarvarande projekt slutförs och successivt tas i bruk.

De kvarstående utvecklingsområdena omfattar;

- verksamhetsstyrning (planering, uppföljning och kontroll)
- kultur och förhållningssätt (kontrollmiljö, organisationskultur och processförståelse),
- informationssäkerhet (årshjul, analys och klassning).

Parallellt fortsätter arbetet med att ta fram övergripande bärande principer för styrning och planering. Dessa ska fungera som tillitsbaserade riktlinjer för långsiktig utveckling och tydliggöra prioriteringar. På sikt avses dessa integreras i den årliga verksamhetsplaneringen och följas upp samt rapporteras till tekniska nämnden.

Tekniska nämndens verksamhet är kapitalintensiv och präglas i stor utsträckning av att operativa åtgärder utförs av externa aktörer genom upphandlade driftuppdrag och investeringsåtgärder. För att säkerställa ett korrekt och effektivt nyttjande av kommunens

medel fortsätter nämnden att utveckla och implementera de upphandlingsprocesser som etablerats sedan 2024, i nära koppling till det övergripande verksamhetsutvecklingsarbetet.

Ett särskilt prioriterat område är att förebygga välfärdsbrott. Arbetet omfattar såväl fortsatt processutveckling som förstärkt operativ uppföljning. Detta inkluderar en utökning av byggledningsresurser för att följa upp upphandlade entreprenader avseende ekonomi, kvalitet, arbetsmiljö och arbetsplatssäkerhet, samt säkerställa att entreprenörer uppfyller krav på behörighet och sociala villkor.

Tekniska nämnden ska även aktivt bidra i samarbetet med kommunens upphandlingsfunktion, särskilt i arbetet med förfrågningsunderlag, utvärdering och uppföljning. Fokus ligger på systematisk uppföljning, kontroll och utvärdering för att säkerställa att avtal efterlevs. Arbetet med att utveckla en användarvänlig, transparent och korrekt avtalskatalog genomförs i samverkan med kommunledningskontoret.

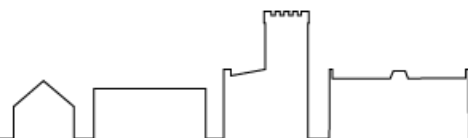
Nämndens avtalscontroller har en central roll i den löpande avtalsuppföljningen, där analyser och uppföljningar enligt fastställda planer bidrar till en mer strukturerad, ändamålsenlig och långsiktigt hållbar hantering av avtal.

Som ytterligare åtgärd för att motverka välfärdsbrott vidtas även utökade bakgrundskontroller vid rekrytering till flera befattningar.

Danderyds kommun ligger i framkant i att använda ny teknik för att effektivisera VA-verksamheten. I förnyelseplaneringen används AI kapacitet för att skapa underlag för avvägningar och beslut. De läcksökande vattenmätarna är ytterligare ett exempel på detta som tillsammans med sektioneringsmätare innebär att VA-verksamheten snabbt kan lokalisera läckor och se avvikelser i nätet.

Med anledning av den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli 2025, ska tekniska nämndens verksamheter samverka med socialförvaltningen och övriga kommunala verksamheter i ett gemensamt utvecklingsarbete. Lagens inriktning innebär ett stärkt fokus på förebyggande, kunskapsbaserade och tillgängliga insatser, där invånare ska nås i ett tidigt skede.

Arbetet utgör ett kommunövergripande ansvar, då flera verksamheter utanför socialnämndens ansvarsområde är avgörande för att uppnå lagens intentioner. Syftet är att säkerställa samverkan och en gemensam målinriktning i kommunen.

Utvecklingsarbetet ska samordnas med den kommunala inriktningen på barn och ungas välmående enligt budget och verksamhetsplan. En förstudie genomfördes under våren 2026, därefter togs en tid- och aktivitetsplan fram för det fortsatta arbetet 2026-2027. Arbetet leds övergripande av en projektledare från socialförvaltningen.

4. Mål

4.1. Hög kvalitet

Tekniska nämnden ska ha en god kommunikation med medborgare, kunder och abonnenter.

4.2. Stor valfrihet

Inga mål är kopplade till strategiområdet.

4.3. Hög attraktivitet

Tekniska nämnden ska ha nöjda medborgare, kunder och abonnenter.

Tekniska nämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Tekniska nämnden ska vara en professionell beställare.

4.4. Hög effektivitet

Tekniska nämnden ska ha en effektiv verksamhet.

Tekniska nämnden ska ha en långsiktig tillgångsförvaltning.

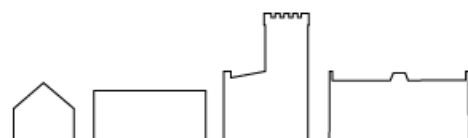
4.5. Hållbar utveckling

Tekniska nämnden ska ge goda förutsättningar för social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Tekniska nämnden ska ha stärkt förmågan utifrån krisberedskap, säkerhet och klimatförändringar.

4.6. Förändringar av mål

Tekniska nämnden föreslår inga förändringar av målen.

5. Ekonomi

Förvaltningen har upprättat svar på planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2027 och plan för 2028–2029 för tekniska nämnden.

Följande planeringsförutsättningar har beaktats;

- Generella prisökningar: 2,7 procent
- Avtalade prisökningar: upp till 4,5 procent
- Indexuppräknig av OH-kostnader: 2,7 procent
- Löneuppräknig: 2,0 procent
- Personalomkostnadspåslag (PO): 40,5 procent
- Internhyror: 2,7 procent
- Internränta: 2,75 procent
- Ränta för VA och avfall: 2,9 procent

5.1. Driftredovisning

5.1.1 Skattefinansierad verksamhet

Ekonomi

Tabellen visar nämndens nettokostnader och förändringar för åren 2025 - 2029.

Tekniska nämnden (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Nettokostnader	-186,0	-189,8	-189,4	-196,3	-200,3	-214,8
Förändring		-3,8	0,4	-6,9	-4,0	-14,6
Förändring (%)		2%	0%	4%	2%	7%

I dokumentet kan det förekomma mindre avvikelser mellan summeringar på grund av avrundningar.

Tekniska nämndens skattefinansierade budget år 2027 uppgår till 196,3 miljoner kronor (netto). Nämndens nettokostnader år 2027 ökar med 6,9 miljoner kronor som motsvarar en förändring om 4 procent jämfört med budget år 2026. De väsentliga förändringarna år 2027 är extraordinära kostnader för fosforfällning i Edsviken om 4,2 miljoner kronor och i Lilla Värtan om 2,0 miljoner kronor, opåverkbara indexuppräknade kostnader upp till 4,5 procent enligt avtal samt indexuppräknade löner med 2 procent. De ökade kostnaderna motverkas delvis av minskade kapitalkostnader.

Driftsredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter och kostnader för åren 2025 - 2029.

Tekniska nämnden (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Intäkter	17,1	49,1	49,1	51,5	52,5	53,4
Kostnader	-203,1	-239,0	-238,5	-247,8	-252,7	-268,2
Nettokostnader	-186,0	-189,8	-189,4	-196,3	-200,3	-214,8

Tekniska nämndens intäkter för skattefinansierad budget år 2027 uppgår till 51,5 miljoner kronor och består främst av parkeringsavgifter och markhyror. Kostnader för skattefinansierad budget år 2027 uppgår till 247,8 miljoner kronor och består främst av avtalade driftkostnader för underhåll av gata, trafik, park, natur, hamn och löner.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen visar kostnader fördelade per kostnadsslag för åren 2025 - 2029.

Tekniska nämnden (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Anslag	-85,3	-82,1	-81,7	-91,0	-86,2	-88,9
Kapitalkostnader	-69,2	-77,2	-77,2	-76,8	-91,3	-98,4
Driftinvesteringar	-31,5	-30,5	-30,5	-28,5	-22,9	-27,5
Nettokostnader	-186,0	-189,8	-189,4	-196,3	-200,3	-214,8
andel kapitalkostnader (%)	37%	41%	41%	39%	46%	46%

Tekniska nämndens skattefinansierade budget år 2027 består av anslag om 91,0 miljoner kronor, kapitalkostnader om 76,8 miljoner kronor och driftinvesteringar om 28,5 miljoner kronor. År 2027 utgör kapitalkostnaderna 39 procent av totala nettokostnader och minskar med 0,4 miljoner kronor jämfört med budget år 2026, vilket beror på senareläggning av investeringsprojekt klimat- och skelettjordsprojekt som påverkar fördelningen av kapitalkostnader till senare år.

År 2028 utgör kapitalkostnaderna 46 procent av totala nettokostnaderna och ökar med 14,5 miljoner kronor jämfört med budget år 2027. År 2029 utgör kapitalkostnaderna 46 procent av totala nettokostnaderna och ökar med 7,1 miljoner kronor jämfört med budget år 2028.

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar nettokostnad per verksamhet för åren 2025 - 2029.

Nettokostnad per verksamhet (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Administration och nämnd	-1,3	-1,6	-1,2	-1,4	-1,5	-1,5
Gata och trafik	-100,4	-103,1	-103,1	-105,9	-117,7	-124,3
Park och natur	-29,0	-33,6	-33,6	-39,1	-35,6	-37,3
Hamn	-10,7	-9,0	-9,0	-9,1	-10,4	-11,7
Mark och strategisk planering	-13,1	-12,0	-12,0	-12,2	-12,3	-12,5
Driftinvesteringar	-31,5	-30,5	-30,5	-28,5	-22,9	-27,5
Nettokostnader	-186,0	-189,8	-189,4	-196,3	-200,3	-214,8

Administration och nämnd

Nämndens budget år 2027 uppgår till 1,4 miljoner kronor (netto) och ökar med 0,2 miljoner kronor jämfört med budget år 2026. Nettokostnadsökningen beror främst på ökade IT kostnader och indexuppräknade kostnader med 2,7 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Nämndens budget år 2028 och 2029 uppgår till 1,5 miljoner kronor per år.

Nettokostnadsökningen 2028 och 2029 är indexuppräknade kostnader med 2,7 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Administrationens budget år 2027 uppgår till 0,0 miljoner kronor (netto), varav 35,1 miljoner kronor för intäkter och 35,1 miljoner kronor för kostnader. De väsentliga förändringarna är utökning och förflyttning med totalt två tjänster och lokalkostnader för fastighetsverksamhetens driftkontor. Ökad kostnadsomslutning år 2027 beror på indexuppräknade kostnader med 2,7 procent och indexuppräknade löner med 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Administrationens budget 2028 uppgår till 0,0 miljoner kronor (netto), varav 35,9 miljoner kronor för intäkter och 35,9 miljoner kronor för kostnader. Administrationens budget 2029 uppgår till 0,0 miljoner kronor, varav 36,7 miljoner kronor för intäkter och 36,7 miljoner kronor för kostnader. Ökad kostnadsomslutning år 2028 och 2029 beror på indexuppräknade kostnader med 2,7 procent och indexuppräknade löner med 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Gator och trafik

Verksamheten för gata och trafiks budget år 2027 uppgår till 105,9 miljoner kronor (netto).

Nettokostnaderna ökar med 2,8 miljoner kronor jämfört med budget år 2026 och beror

främst på opåverkbara indexuppräknade kostnader upp till 4,5 procent enligt avtal, indexuppräknade löner med 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Budget år 2028 uppgår till 117,7 miljoner kronor (netto) och ökar med 11,8 miljoner kronor jämfört med 2027. Nettokostnadsökningen 2028 beror främst på ökade kapitalkostnader om 9,8 miljoner kronor, opåverkbara indexuppräknade kostnader upp till 4,5 procent enligt avtal och indexuppräknade löner med 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Verksamheten för gata och trafiks budget år 2029 uppgår till 124,3 miljoner kronor och nettokostnaderna ökar med 6,6 miljoner kronor jämfört med 2028. Nettokostnadsökningen år 2029 beror främst på ökade kapitalkostnader om 4,9 miljoner kronor, opåverkbara indexuppräknade kostnader upp till 4,5 procent enligt avtal och indexuppräknade löner med 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Budget år 2027 till 2029 innehåller inga reserver för att täcka oförutsedda händelser, såsom ökade kostnader för vinterväghållning som blir följden av en snörik vinter.

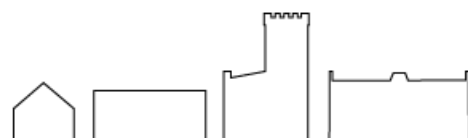
Parker och naturområden

Budget år 2027 för verksamheten för park och natur uppgår till 39,1 miljoner kronor (netto) och ökar med 5,5 miljoner kronor jämfört med budget år 2026. Nettokostnadsökningen år 2027 beror främst på indexuppräknade kostnader med 2,7 procent, indexuppräknade löner med 2 procent och minskade kostnader för fördelning av administrativa kostnader.

Ökningen består även av extraordinära kostnader år 2027 i samband med fosforfällning i Edsviken om 4,2 miljoner kronor och Lilla Värtan om 2,0 miljoner kronor i samarbete med Edsvikens vattensamverkan.

Budget år 2028 för verksamheten park och natur uppgår till 35,6 miljoner kronor (netto) och minskar med 3,5 miljoner kronor jämfört med budget år 2027. Nettokostnadsminskningen år 2028 beror i huvudsak på att extraordinär kostnad för fosforfällning under 2027 om 6,2 miljoner kronor utgår år 2028, ökade kapitalkostnader om 2,4 miljoner kronor, indexuppräknade kostnader med 2,7 procent samt indexuppräknade löner med 2 procent.

Verksamheten park och naturs budget år 2029 uppgår till 37,3 miljoner kronor (netto) och ökar med 1,7 miljoner kronor jämfört med budget 2028. Nettokostnadsökningen år 2029 beror främst på ökade kapitalkostnader om 1,0 miljoner kronor, indexuppräknade kostnader med 2,7 procent samt indexuppräknade löner med 2 procent.

Hamn

Budget år 2027 för hamnverksamheten uppgår till 9,1 miljoner kronor (netto) och ökar med 0,1 miljoner kronor jämfört med budget år 2026. Nettokostnadsökningen år 2027 beror främst på indexuppräknade kostnader med 2,7 procent, indexuppräknade löner om 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Hamnverksamhetens budget år 2028 uppgår till 10,4 miljoner kronor (netto) och ökar med 1,3 miljoner kronor jämfört med budget år 2027. Nettokostnadsökningen beror främst på ökade kapitalkostnader om 2,3 miljoner kronor, indexuppräknade kostnader med 2,7 procent och indexuppräknade löner med 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027. Ökningarna motverkas delvis av lägre driftkostnader.

Budget år 2029 för hamnverksamheten uppgår till 11,7 miljoner kronor (netto) och ökar med 1,3 miljoner kronor jämfört med budget 2028. Nettokostnadsökningen beror på ökade kapitalkostnader om 1,3 miljoner kronor, indexuppräknade kostnader med 2,7 procent samt indexuppräknade löner med 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Mark och strategisk planering

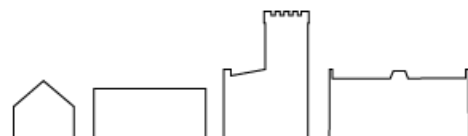
Budget år 2027 för verksamheten MoSP uppgår till 12,2 miljoner kronor (netto) och ökar med 0,2 miljoner kronor jämfört med budget år 2026. Nettokostnadsökningen år 2027 beror främst på indexuppräknade kostnader med 2,7 procent och indexuppräknade löner med 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Budget år 2028 för MoSP uppgår till 12,3 miljoner kronor (netto) och budget år 2029 uppgår till 12,5 miljoner kronor (netto). Nettokostnadsökningen 2028 och 2029 beror främst på indexuppräknade kostnader med 2,7 procent och indexuppräknade löner med 2 procent utifrån direktiv för PLF 2027.

Driftinvestering

Budget år 2027 för driftinvesteringar uppgår till 28,5 miljoner kronor (netto), varav 25,5 miljoner kronor för fastighetsverksamhetens driftinvesteringar och 3,0 miljoner kronor för park- och gatuverksamhetens driftinvesteringar. Nettokostnaderna minskar med 2,0 miljoner kronor jämfört med budget år 2026. Nettokostnadsminskningen 2027 beror främst på förändrade behov och förutsättningar.

Fastighetsverksamhetens driftinvesteringar uppgår till 25,5 miljoner kronor år 2027, 20,6 miljoner kronor år 2028 och 25,2 miljoner kronor år 2029. Driftinvesteringarna år 2027 till 2029 innefattar modulkostnader inom projekt Enebybergs skola, modulkostnader för

Kevinge förskola och modulkostnaderna för reinvesteringsprojektet vid Stocksundsskolan. Vidare har kostnader för modulavetableringar, rivningar, besiktningskostnader och övriga utredningskostnader i tidiga skeden budgeterats som en driftinvestering i enlighet med de nya riktlinjerna.

Park- och gatuverksamhetens driftinvesteringar uppgår till 3,0 miljoner kronor år 2027, 2,3 miljoner kronor år 2028 och 2,3 miljoner kronor år 2029. Driftinvesteringarna år 2027 till 2029 innefattar utredningar och förstudier i tidiga skeden inom trafik, park, dagvatten och buller.

5.1.2 Intäktsfinansierad verksamhet

Intäktsfinansierad verksamhet - fastighetsverksamheten

Tabellen visar fastighetsförvaltningens intäkter och kostnader för åren 2025 - 2029.

Fastighet (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Intäkter	333,6	357,3	357,3	365,4	372,6	388,8
Kostnader	-333,3	-360,9	-357,3	-365,4	-372,6	-388,8
Nettokostnader	0,3	-3,6	0,0	0,0	0,0	0,0
varav kapitalkostnader	-134,8	-156,5	-150,8	-156,0	-160,1	-170,9
andel kapitalkostnader (%)	40%	43%	42%	43%	43%	44%

Fastighetsverksamhet

Budget år 2027 för fastighetsverksamheten uppgår till 0,0 miljoner kronor (netto), varav 365,4 miljoner kronor för intäkter och 365,4 miljoner kronor för kostnader och är en ökning med 2,3 procent jämfört med år 2026. Interhyrorna inför år 2027 räknas upp med 2,7 procent och inkluderar internräntan från år 2025, som inte inkluderades i hyresdebiteringen inför budgetår 2026. Vidare sker uppräkningsindex med index baserat på direktiven i planeringsförutsättningarna.

Hyreskostnaderna minskar år 2027 jämfört med år 2026 med anledning av minskad inhyrning av externa lokaler såsom moduler vid skolobjekt.

Lönekostnaden för budget år 2027 ökar med tjänster inom driftenheten för att skapa redundans i kundtjänst samt för att hantera operativ byggledning. Lönekostnader är indexuppräknade med 2 procent.

Inför år 2027 planeras för en revidering av förvaltningsavtalet gentemot Djursholms AB där debitering för levererad fastighetsdrift kommer att inkluderas och innebär en ökad intäkt.

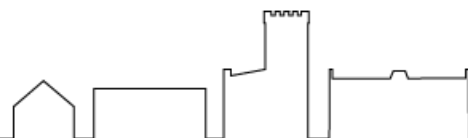
Budget år 2028 uppgår till 0,0 miljoner kronor, varav 372,6 miljoner kronor för intäkter och 372,6 miljoner kronor för kostnader och är en ökning med 2,0 procent jämfört med år 2027. Inför budgetår 2028 sker uppräkningsindex av hyresintäkterna enbart med index om 2,7 procent. De stora förändringarna för intäkter inför år 2028 berör Storkalmars särskilda boende där hyreskontraktet med socialförvaltningen löper ut inför budgetåret samt där Stocksundsskolans färdigställande enligt plan leder till en ny hyressättning till slutet av året.

Budget år 2029 uppgår till 0,0 miljoner kronor, varav 388,8 miljoner kronor för intäkter och 388,8 miljoner kronor för kostnader och är en ökning med 4,3 procent jämfört med år 2028. Inför budgetår 2029 sker uppräkningsindex av hyresintäkterna med 2,7 procent. För år 2029 uppnås en helårseffekt av den nya hyressättningen för Stocksundsskolan.

Driftkostnaderna bedöms ligga stabilt över planperioden år 2027 till 2029, där avgående objekt till viss del balanserar kostnadsökningar.

Mediakostnaderna bedöms öka jämfört med budget år 2026, trots minskad förbrukning, på grund av ökade elpriser, elnätskostnader samt höjd VA-taxa. En osäkerhetsfaktor är att elanvändningen för år 2027 endast är prissäkrad till 75 procent. För år 2028 är endast 30 procent av volymen prissäkrad och för år 2029 har ingen prissäkring genomförts. I nuläget råder högst ogynnsamma förutsättningar för ytterligare prissäkring.

Kapitalkostnaderna för budget år 2027 uppgår till 156,0 miljoner kronor, vilket är en ökning med 5,2 miljoner kronor jämfört med budget år 2026. Kapitalkostnaderna för budget år 2028 uppgår till 160,1 miljoner kronor och är en ökning med 4,1 miljoner kronor. För budgetår 2029 uppgår kapitalkostnaderna till 170,9 miljoner kronor, vilket är en ökning med 10,8 miljoner kronor. Kapitalkostnadsökningen är en effekt av beslutade och planerade investeringsprojekt som aktiveras.

5.1.3 Taxefinansierad verksamhet

Taxefinansierad verksamhet - vatten och avlopp

Tabellen visar vatten- och avlopps verksamhetens intäkter och kostnader för åren 2025 - 2029.

Vatten och avlopp (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Intäkter	118,1	125,5	125,4	155,9	178,8	192,8
Kostnader	-117,9	-123,8	-120,1	-155,3	-168,4	-192,3
Nettokostnader	0,2	1,7	5,3	0,6	10,4	0,5
varav kapitalkostnader	-23,4	-25,5	-25,5	-34,5	-39,6	-60,0
andel kapitalkostnader (%)	20%	21%	21%	22%	24%	31%

VA-verksamheten

VA-verksamhetens budget år 2027 uppgår till 0,6 miljoner kronor (netto), varav 155,9 miljoner kronor för intäkter och 155,3 miljoner kronor för kostnader. Det budgeterade överskottet år 2027 minskar med 4,7 miljoner kronor jämfört med budget år 2026. De väsentliga förändringarna beror främst på utökning med totalt två tjänster, opåverkbara indexuppräknade kostnader med 32 procent för ren- och spillvatten från leverantör Käppala, ökade kapitalkostnader om 9,0 miljoner kronor, ökade kostnader för kundtjänst i egen regi som delas mellan verksamheterna VA och avfall från och med 2027 samt indexuppräknade löner med 2 procent enligt direktiv för PLF 2027.

VA-verksamhetens budget år 2028 uppgår till 10,4 miljoner kronor (netto), varav 178,8 miljoner kronor för intäkter och 168,4 miljoner kronor för kostnader. Det budgeterade överskottet år 2028 ökar med 9,8 miljoner kronor jämfört med budget år 2027 och beror främst på en lägre indexuppräkning av kostnader för ren- och spillvatten från leverantör Käppala, ökade kapitalkostnader om 5,1 miljoner kronor, indexuppräknade kostnader med 2,7 procent, indexuppräknade löner med 2 procent enligt direktiv för PLF 2027.

Budget år 2029 för VA-verksamheten uppgår till 0,5 miljoner kronor (netto), varav 192,8 miljoner kronor för intäkter och 192,3 miljoner kronor för kostnader. Det budgeterade överskottet år 2029 minskar med 9,9 miljoner kronor jämfört med budget 2028 och beror främst på ökade kapitalkostnader om 20,4 miljoner kronor, indexuppräknade kostnader med 2,7 procent samt indexuppräknade löner med 2 procent enligt direktiv för PLF 2027.

VA-verksamheten budgeterar år 2027 ett överskott på 0,6 miljoner kronor. VA-fonden har under ett flertal år varit negativ och ett negativ värde på 10,8 miljoner kronor vid ingången till 2026. För att få fonden i balans behövs det ett driftöverskott 2027 och åren därefter. VA-

verksamheten föreslår en taxeökning på 25 procent för år 2027, 18 procent för år 2028 och 8 procent för år 2029. Genom föreslagen budget är planen att VA-fonden ska vara återställd till 2029.

Taxefinansierad verksamhet - avfall

Tabellen visar avfalls verksamhetens intäkter och kostnader för åren 2025 - 2029.

Avfall (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Intäkter	51,7	65,1	64,1	71,7	74,3	76,9
Kostnader	-51,7	-61,3	-59,8	-67,9	-71,8	-77,1
Nettokostnader	0,0	3,8	4,3	3,8	2,5	-0,2
varav kapitalkostnader	-0,7	-1,5	-1,5	-1,2	-1,4	-4,0
andel kapitalkostnader (%)	1%	2%	3%	2%	2%	5%

Avfallsverksamheten

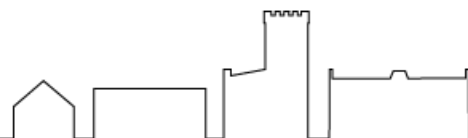
Avfallsverksamhetens budget år 2027 uppgår till 3,8 miljoner kronor (netto), varav 71,7 miljoner kronor för intäkter och 67,9 miljoner kronor för kostnader. Det budgeterade överskottet år 2027 minskar med 0,5 miljoner kronor jämfört med budget år 2026.

Nettokostnadsminskningen år 2027 beror främst på ökade kostnader för utökning med en tjänst och lägre kostnader för kundtjänst i egen regi som delas mellan verksamheterna VA och avfall från och med 2027.

Budget år 2028 för avfallsverksamheten uppgår till 2,5 miljoner kronor (netto), varav 74,3 miljoner kronor för intäkter och 71,8 miljoner kronor för kostnader. Det budgeterade överskottet år 2028 minskar med 1,3 miljoner kronor jämfört med år 2027 och beror främst på ökade kapitalkostnader om 0,2 miljoner kronor, indexuppräknade kostnader med 2,7 procent och indexuppräknade löner med 2 procent.

Budget år 2029 för avfallsverksamheten motsvarar ett underskott om 0,2 miljoner kronor (netto), varav 76,9 miljoner kronor för intäkter och 77,1 miljoner kronor för kostnader. Det budgeterade underskottet år 2029 minskar med 2,7 miljoner kronor jämfört med år 2028 och beror främst på ökade kapitalkostnader om 2,6 miljoner kronor, indexuppräknade kostnader med 2,7 procent och indexuppräknade löner med 2 procent. Ökade kostnader motverkas delvis av minskade driftkostnader.

Avfallsverksamheten budgeterar år 2027 ett överskott på 3,8 miljoner kronor. Avfallsfonden har under ett flertal år varit negativ och ett negativ värde på 5,1 miljoner kronor vid

ingången till 2026. För att få fonden i balans behövs det ett driftöverskott 2027 och åren därefter. Avfallsverksamheten föreslår en taxeökning på 7 procent för 2027, 4 procent för 2028 och 4 procent för 2029. Genom föreslagen budget är planen att avfallsfonden ska vara återställd till 2029.

Förslagna taxeökningar är fortfarande under utredning med anledning av olika de uppdrag som förvaltningen har fått att utreda, vilket kan påverka avfallsverksamhetens insamlingssätt och i sin tur avfallsverksamhetens budget.

6. Scenarier vid kompensation om 1, 2 och 3 procent

Scenarier vid kompensation om 1, 2 och 3 procent

Tabellen nedan visar tekniska nämndens totala effektiviseringskrav samt ackumulerade krav vid uppräknings med 1, 2 och 3 procents för åren 2027-2029.

Tekniska nämnden (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Ackumulerat 2027-2029
Kompensation 1%	5,0	7,1	19,7	31,8
Kompensation 2%	3,2	3,2	13,8	20,2
Kompensation 3%	1,2	0,0	7,8	9,0

Ofinansierade kapitalkostnader år 2027 till 2029

Tekniska nämndens skattefinansierade budget saknar finansiering för ökade kapitalkostnader om totalt 11,4 miljoner kronor år 2028 och 2029, varav 1,5 miljoner kronor år 2028 och 9,9 miljoner kronor år 2029, enligt nedan;

- För gatu- och trafikverksamheten ökar kapitalkostnader med totalt 9,9 miljoner kronor år 2028 och 2029, varav 1,5 miljoner kronor för Eneby torg och Nora torg år 2028 och 8,4 miljoner kronor för Mörby projektet år 2029. Dessa investeringar är beslutade av kommunfullmäktige.
- För park och naturverksamheten ökar kapitalkostnader med totalt 0,2 miljoner kronor år 2029 för klimat- och skelettjordsåtgärder. Denna investering är beslutad av kommunstyrelsen.
- Hamnverksamhetens kapitalkostnader ökar med 1,3 miljoner kronor och avser kallmur och kaj år 2029. Investeringarna är beslutade av kommunfullmäktige.

Konsekvensbeskrivning

Om finansiering för ökade kapitalkostnader till följd av redan beslutade investeringar uteblir, kvarstår ett effektiviseringsbehov om 3,2 miljoner kronor år 2028 och 13,8 miljoner kronor år 2029. Detta gäller även vid en generell ramkompensation om 2 procent.

Förvaltningen bedömer att det inför planperioden 2028 och 2029 är nödvändigt att säkerställa full kompensation för ökade kapitalkostnader samt tillföra en ramökning om 2 till 3 procent.

Om full finansiering för ökade kapitalkostnader ges kvarstår ett effektiviseringsbehov i den skattefinansierade kärnverksamheten om cirka 1,7 miljoner kronor år 2028 och 3,9 miljoner kronor år 2029, vilket innebär risk för;

- minskad underhållsnivå
- försämrad kvalitet i anläggningar och infrastruktur
- förskjutning av planerade åtgärder

Förvaltningen avser i sitt fortsatta arbete att;

- identifiera möjliga effektiviseringsåtgärder
- säkerställa långsiktig finansiering av investeringar och drift

6.1. Kompensation 1%

Effektivisering år 2027

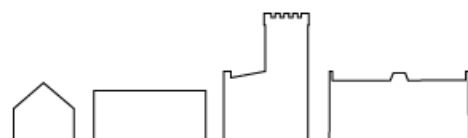
Tekniska nämnden har vid 1 procent kompenserad skattefinansierad ram år 2027 ett effektiviseringskrav om 5,0 miljoner kronor, vilket motsvarar 3 procent besparing av föreslagen budget om 196,3 miljoner kronor.

Effektivisering år 2028

Tekniska nämnden har vid 1 procent kompenserad skattefinansierad ram år 2028 ett effektiviseringskrav om 7,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 4 procent besparing av föreslagen budget om 200,3 miljoner kronor.

Effektivisering år 2029

Tekniska nämnden har vid 1 procent kompenserad skattefinansierad ram år 2029 ett effektiviseringskrav om 19,7 miljoner kronor, vilket motsvarar 9 procent besparing av föreslagen budget om 214,8 miljoner kronor.

Konsekvensbeskrivning

De föreslagna åtgärderna innebär att tekniska nämnden kommer att göra omprioriteringar och anpassa resurser för att nå en budget i balans år 2027 till 2029. Samlat innebär detta omfattande besparingar i kärnverksamheterna som bland annat får följande konsekvenser som minskade resurser för drift och underhåll som i sin tur medför generellt en försämrad standard inom gatu-, park-, natur-, hamn- och vattenmiljöer. Detta leder till en successiv kvalitetsförsämring av anläggningar och ytor. På sikt ökar risken för att mindre åtgärdsbehov utvecklas till mer omfattande och kostsamma insatser för att återställas till normal funktion.

Samtidigt försämras arbetsmiljön för personalen till följd av ett ökat antal felanmälningar och ett mer reaktivt arbetssätt. Även medborgarperspektivet påverkas negativt genom ökat missnöje kopplat till upplevd standard och funktion i den offentliga miljön.

6.2. Kompensation 2%

Effektivisering år 2027

Tekniska nämnden har vid 2 procent kompenserad skattefinansierad ram år 2027 ett effektiviseringskrav om 3,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 procent besparing av föreslagen budget om 196,3 miljoner kronor.

Effektivisering år 2028

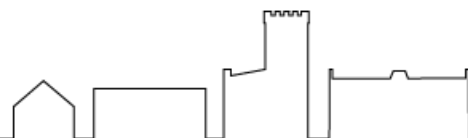
Tekniska nämnden har vid 2 procent kompenserad skattefinansierad ram år 2028 ett effektiviseringskrav om 3,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 2 procent besparing av föreslagen budget om 200,3 miljoner kronor.

Effektivisering år 2029

Tekniska nämnden har vid 2 procent kompenserad skattefinansierad ram år 2029 ett effektiviseringskrav om 13,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 6 procent besparing av föreslagen budget om 214,8 miljoner kronor.

Konsekvensbeskrivning

De föreslagna åtgärderna innebär att tekniska nämnden kommer att göra omprioriteringar och anpassa resurser för att nå en budget i balans år 2027 till 2029. Samlat innebär detta besparingar i kärnverksamheterna som bland annat får följande konsekvenser som minskade resurser för drift och underhåll som i sin tur medför generellt en försämrad standard inom gatu-, park-, natur-, hamn- och vattenmiljöer. Detta leder till en successiv

kvalitetsförsämring av anläggningar och ytor. På sikt ökar risken för att mindre åtgärdsbehov utvecklas till mer omfattande och kostsamma insatser för att återställas till normal funktion.

Medborgarperspektivet kan påverkas negativt genom ökat missnöje kopplat till upplevd standard och funktion i den offentliga miljön.

6.3. Kompensation 3%

Effektivisering år 2027

Tekniska nämnden har vid 3 procent kompenserad skattefinansierad ram år 2027 ett effektiviseringskrav om 1,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 1 procent besparing av föreslagen budget om 196,3 miljoner kronor.

Effektivisering år 2028

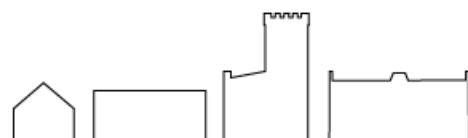
Tekniska nämnden har vid 3 procent kompenserad skattefinansierad ram år 2028 innebär inga effektiviseringskrav.

Effektivisering år 2029

Tekniska nämnden har vid 3 procent kompenserad skattefinansierad ram år 2029 ett effektiviseringskrav om 7,8 miljoner kronor, vilket motsvarar 4 procent besparing av föreslagen budget om 214,8 miljoner kronor.

Konsekvensbeskrivning

De föreslagna åtgärderna innebär att tekniska nämnden kommer att göra omprioriteringar och anpassa resurser för att nå en budget i balans år 2027 till 2029. Samlat innebär detta besparingar i kärnverksamheterna som bland annat får följande konsekvenser som minskade resurser för drift och underhåll som i sin tur medför generellt en försämrad standard inom gatu-, park-, natur-, hamn- och vattenmiljöer. Detta leder till en successiv kvalitetsförsämring av anläggningar och ytor. På sikt ökar risken för att mindre åtgärdsbehov utvecklas till mer omfattande och kostsamma insatser för att återställas till normal funktion.

7. Investeringar

7.1. Investeringar intäktsfinansierad verksamhet

7.1.1 Fastighetsverksamheten

Beslutade projekt

Tidsbestämda projekt

Tabellen visar *pågående beslutade* projekt för åren 2025 - 2031.

Beslutade projekt (mnkr)	Genom- förande- beslut	Utfall t.o.m. 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Beslutad total- budget	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Tillbyggnad Majstogens förskola	Nej				8,0	17,0			22,0	25,0	2028
Stocksundsskolan reinvestering	Ja	4,5	25,0	95,0	49,5				174,0	174,0	2028
Kevinge förskola	Nej					15,0	40,0		55,0	55,0	2029
Nettoutgifter		4,5	25,0	95,0	57,5	32,0	40,0	0,0	251,0	254,0	

Tillbyggnad Majstogens förskola

Projektet avser en tillbyggnad med anledning av iordningställande av ett skyddsrum. Totalt prognostiseras projektutgifterna bli 25,0 miljoner kronor med startår 2028.

Stocksundsskolan reinvestering

Projektet syftar till att säkerställa objektets långsiktiga funktion och värdebevarande.

Projektets totalbudget är 174,0 miljoner kronor. Projektering har påbörjats och entreprenadstart planeras till senare delen av 2026. Budget 2027 föreslås bli 95,0 miljoner kronor.

Kevinge förskola

Projektet syftar till att ersätta befintliga lokaler med moderna verksamhetsanpassade lokaler. Projektet med startår 2029 föreslås få en totalbudget på 55,0 miljoner kronor.

Föreslagna projekt

Tabellen visar *föreslagna* projekt för åren 2027 - 2031.

Föreslagna projekt (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Beräknad total- budget	Beräknat slutår
Enebybergsskolan etapp 3 Idrottshall		30,0	60,0			90,0	2030
Badhus			20,0	45,0	150,0	370,0	2032
Nybyggnation förskola Djursholm					5,0	65,0	2031
Nybyggnation Vitsippans förskola					5,0	65,0	2032
Nettoutgifter	0,0	30,0	80,0	45,0	160,0	590,0	

Enebybergsskolan etapp 3 Idrottshall

Projektet syftar till att skapa en ny idrottshall vid Enebybergs skola. Projektet med startår 2028 föreslås få en totalbudget om 90,0 miljoner kronor.

Badhus

Projektet syftar till att skapa ett nytt badhus som ersättning för befintliga Mörbybadet. Projektet med startår 2029 föreslås få en totalbudget om 370,0 miljoner kronor.

Nybyggnation förskola Djursholm

Projektet syftar till att skapa en byggnad som ersättning för Hildingavägens samt Altorps förskolor. Projektet med startår 2031 föreslås få en totalbudget om 65,0 miljoner kronor.

Nybyggnation Vitsippans förskola

Projektet syftar till att skapa en ny förskolebyggnad som ersättning för nuvarande Vitsippans förskola. Projektet med startår 2031 föreslås få en totalbudget om 65,0 miljoner kronor.

Årliga anslag, fastighetsverksamheten

Årliga anslag

Tabellen visar årliga anslag för åren 2027 - 2031.

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Planerat Underhåll (fastigheter)	120,0	120,0	120,0	120,0	120,0
Verksamhetsanpassning	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Reservkraft (Inventarier)	7,5	7,5			
Nettoutgifter	135,5	135,5	128,0	128,0	128,0

Planerat underhåll

Det totala årliga anslaget för planerat underhåll föreslås bli 120,0 miljoner kronor. Inom anslaget för planerat underhåll ryms åtgärder på klimatskal, invändiga ytskikt, tekniska installationer, säkerhet samt markåtgärder.

Verksamhetsanpassning

Inom anslaget benämnt verksamhetsanpassning inryms åtgärder med inriktning mot hyresgäst Anpassningar samt övriga åtgärder som inte kopplas till planerat underhåll. Det årliga anslaget för verksamhetsanpassning föreslås bli 8,0 miljoner kronor 2027.

Reservkraft (inventarier)

Reservkraft inventariers anslag för 2027 föreslås bli 7,5 miljoner kronor. Både stationära och mobila reservkraft ska införskaffas för att, exempelvis hantera strömbrott på det allmänna elnätet.

7.2. Investeringar skattefinansierad verksamhet

7.2.1 Park- och gatuverksamheten

Beslutade projekt

Tidsbestämda projekt

Tabellen visar *pågående beslutade* projekt för åren 2025 - 2031.

Beslutade projekt (mnkr)	Genom- förande- beslut	Utfall t.o.m. 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Besluta d total- budget	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Klimat och Skelettjord åtgärder	Ja	11,3	18,5	20,0	10,0	6,2			66,0	60,0	2029
Skelettjord beläggning	Ja	17,0	5,0	5,0	3,0				30,0	30,0	2029
Mörby, delprojekt allmänna anläggningar	Ja	89,7	28,1	63,6	38,5				219,9	220,0	2029
Enebybergsvägen bullerskärmar stödmurar 2025-2026	N/A	1,4	9,0	1,6					12,0	12,0	2027
Kallmur mellan Aludden och Ekudden	Nej			18,5	10,0				28,5	28,5	2027
Kallmur mellan Samsö och Aludden				1,0	15,0	10,0			26,0	26,0	2029
Nettoutgifter		119,4	60,6	109,7	76,5	16,2	0,0	0,0	382,4	376,5	

Klimat- och skelettjordsåtgärder

Projektet innefattar prioriterade åtgärder som utförs för att hantera skyfall, dagvatten samt skapa en grönare miljö. Detta innefattar bland annat skelettjord för att hantera, infiltrera och rena dagvatten, skapa grönare och levande ytor samt hantera dagvatten för att skapa säkrare vägar samt skydda fastigheter mot översvämning. Åtgärderna skapar även synergier som ökar den biologiska mångfalden samtidigt som vattenkvaliteten ökar och dagvattennätet avlastas.

Totalbudget för projektet är 66,0 miljoner kronor och har delats upp på fler år än tidigare beräknats för att uppnå en bättre prioritering samt genomförandegrad. Budget för 2027 föreslås bli 20,0 miljoner kronor. Projektets slutår bedöms till 2029.

Skelettjord beläggning

Projektet är en följd av klimat- och skelettjordåtgärder. Efter genomförandet av dagvattenåtgärder behöver beläggningsarbete genomföras. Totalbudget för projektet är 30,0 miljoner kronor. Budget för 2027 är 5,0 miljoner kronor med slutår 2029.

Mörby delprojekt allmänna anläggningar

Mörby projektet är ett pågående projekt för utbyggnad och förnyelse av allmän platsmark med en total investeringsbudget på 220,0 miljoner kronor. Projektering av Mörbyplan samt del av Mörbyleden pågår och upphandling planeras till årsskiftet 2026. Prognosen för 2026 års investeringsutfall bedöms uppgå till 28,1 miljoner kronor, vilket innebär 14,4 mnkr lägre utgifter än budgeterat. Avvikelsen beror främst på att byggnationen av Mörbyplan skjuts framåt i tid till hösten 2026. År 2027 föreslås budgeten bli 63,6 miljoner kronor. Projektets totala utfall prognostiseras bli cirka 220,0 miljoner kronor vilket inte innebär någon avvikelse mot budget.

Enebybergsvägen bullerskärmar stödmurar 2025 - 2027

Under 2022–2023 har befintliga bullerskärmar åtgärdats vars livslängd hade uppnåtts. År 2025–2027 utförs byggnation av nya bullerskärmar samt stödmurar på fastigheter som saknar bullerskärmar, Enebybergsvägen 41–45 och 65 med en totalbudget på 12,0 miljoner kronor. Entreprenadupphandling pågår och produktion förväntas starta 2026. Budget 2027 föreslås bli 1,6 miljoner kronor.

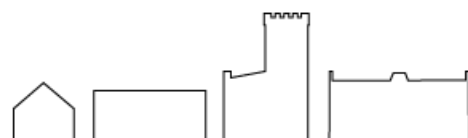
Kallmur mellan Aludden och Ekudden

Rustbäddens överyta ligger högre upp än vattenytan på flera ställen och utsätts för rötangrepp. Det ger upphov till sättningar i muren. Denna kallmur utsätts för betydande horisontalkrafter eftersom muren bär upp Strandvägen så behövs en mer omfattande reinvestering i form av en slagen stålspons med dragstag innanför kallmuren.

Projektets totalbudget beräknas till 28,5 miljoner kronor och planeras att starta år 2027 och slutår estimeras bli 2028.

Kallmur vid Samsö och Aludden

Större stenblock rör sig i muren på grund av att urspolning av finmaterial sker mellan stenarna. Erosionen har även orsakat sättningar på kajplanet, som i sin tur gett upphov till deformationer i gångbanan. Skador har uppstått på ett flertal platser på gång- och cykelvägen vilket indikerar att muren inte längre håller material på plats och riskerar att underminera hela gångbanan. Då muren har ett högt kulturhistoriskt värde bör den restaureras genom att en ny grundläggning anordnas och att befintliga stenar därefter återmonteras på en ny pålad platta. Betongmurarna bör rivas och ersättas med nya kallmurar. Totalbudget för projektet estimeras bli 26,0 miljoner kronor med 1,0 miljon kronor startår 2027 och slutår estimeras bli 2029.

Föreslagna projekt

Park- och gatuverksamheten föreslår inga nya projekt.

Årliga anslag, park- och gatuverksamheten

Årliga anslag

Tabellen visar årliga anslag för åren 2027 - 2031.

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Beläggingsplan	27,0	27,0	27,0	28,0	28,0
Vägbelysning	10,8	10,8	12,0	13,0	13,0
Trafikinvesteringar	15,3	15,3	17,0	18,0	18,0
Park & Natur	7,7	7,7	8,5	8,5	8,5
Dagvattenåtgärder	1,0	0,5	3,0	3,0	3,0
Gata dagvattenåtgärder inkl brandposter	2,0	5,0	5,0	2,0	2,0
Bro och konstruktion	1,5	5,0	6,0	6,0	6,0
Kallmur och kajer			10,0	10,0	10,0
Nettoutgifter	65,3	71,3	88,5	88,5	88,5

Beläggingsplan

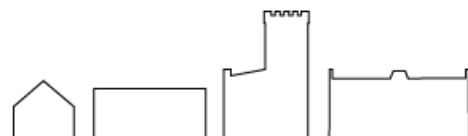
Utgångspunkten är att prioritera vägunderhåll som syftar till att bibehålla god vägstandard, minskar risken för att vägens uppbyggnad försämras vilket påverkar investerings- och kapitalkostnad samt att prioritera åtgärder som ökar trafiksäkerhet och minskar risk för materiella skador.

Beläggingsunderhållet innefattar inventering av befintligt vägnät, klassning av varje vägsträcka samt samordning med övriga projekt, vilket sedan mynnar ut i en årlig beläggingsplan med åtgärder som anpassas till budget.

Budgeten ligger jämnt fördelad under en tioårsperiod för att därefter kunna sänkas, då de vägarna med sämst klassning beräknas vara åtgärdade. Budget för 2027 föreslås bli 27,0 miljoner kronor.

Vägbelysning

Inom vägbelysning pågår ett projekt där åtgärder såsom LED-byten, kabelbyten, byte av uttjanta stolpar och kabelskåp samt nya armaturer i ljuskänslig miljö ingår. Projektet samordnas med bland annat beläggingsåtgärder för bästa utförande. Budget för 2027 föreslås bli 10,8 miljoner kronor.

Trafikinvesteringar

Trafikinvesteringar innefattar arbete med trafiksäkerhet, tillgänglighet, kollektivtrafik, utveckling av gång- och cykelnätet samt åtgärder för säkra skolvägar. Även ombyggnad av Invernesskorsningen för en säkrare gång- och cykeltrafik ingår. Trafikinvesteringsprogrammet uppdateras årligen. Tillgänglighet syftar till att uppgradera gångbanor och övergångsställen inom kommunen och bedrivs i nära samverkan med andra verksamheter då det finns synergieffekter, exempelvis i samband med beläggningsåtgärder och planerade ledningsarbeten. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder syftar till att förbättra gatumiljön samt skapa säkra övergångsställen, passager och skolvägar. Budget för 2027 föreslås bli 15,3 miljoner kronor.

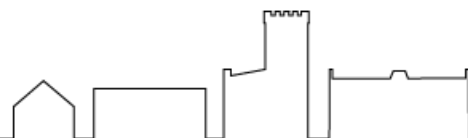
Park och natur

Under åren 2026 till 2028 ska verksamheten arbeta aktivt för att höja upplevelsevärden och öka tillgängligheten för både yngre och äldre i Danderyds parkområden. Arbetet fortgår med att skapa variationsrika parkmiljöer som stärker den biologiska mångfalden samtidigt som den bidrar till upplevelsevärden och rekreation. Parkverksamheten fortsätter aktivt med successionsplantering av träd i parker, samt utveckling av lek- och vistelseytor. Under 2026 är förhoppningen att ett pågående arbete med grönplan ger en tydlig strategisk riktning framåt för många av våra parker och naturområden. Exempel på aktuella projekt och platser: Enebybergs parkstråk, Fruängen, Fyrkanten, Nora- och Kvarnparken samt Cedergrenska parken.

En viktig del av samhällsutvecklingsförvaltningens uppdrag är att kontinuerligt göra insatser för att öka tillgängligheten i parker och längs med promenadstråk. Åtgärder innefattar framför allt att underhålla våra befintliga träkonstruktioner längs med stråk och strandpromenader, som idag har en del underhållsskulder. Det ingår också tillgängliggörande av utemiljöer samt ökad möjlighet till vila i form av att många behagliga sittplatser inkluderas i planeringen. Här ryms även upprustning och renovering av lekparkar där syftet är att skapa rum för lek, lärande samt att ge park- och grönområden fler funktioner som ökar tillgängligheten för Danderydsbor och bidrar till naturens mångfald. Budget för 2027 föreslås bli 7,7 miljoner kronor.

Dagvattenåtgärder

Projektet innefattar fortsatta åtgärder med dagvattenhantering främst genom insatser längs Nora Träsk avrinningsområde. Budget för 2027 föreslås bli 1,0 miljoner kronor.

Gata dagvattenåtgärder inkl. brandposter

Flertalet dagvattenbrunnar och anslutande ledningar till huvudledning behöver bytas ut då de nått sin livslängd vilket medför brister i avrinning med risk för stående ytvatten som orsakar vägskador och i värsta fall översvämning för närliggande fastigheter.

Kommunens brandposter är i behov av upprustning eller utbyte för att tillgodose behovet av släckningsvatten för räddningstjänsten. Åtgärder mellan åren 2027 och 2031 säkerställer att funktionen bibehålls.

Bro och konstruktion

Från och med 2027 finns behovet att åtgärda vissa brokonstruktioner enligt tidigare tillståndsbedömning. För att erhålla rätt underlag ska en ny underhållsplan tas fram som sträcker sig åren 2027–2032. Budget för 2027 föreslås bli 1,5 miljoner kronor.

Kallmur och kajer

Anslaget avser underhåll och förebyggande åtgärder för kommunens kallmurar och kajer som utsätts för slitage såsom vattenerosion av att jord och fyllnadsmassor spolats bort, träd- och buskrötter letar sig in i springor och förskjutning vid tjäle. Kallmur och kajer planeras starta år 2029.

7.2.2 Mark- och strategisk planering

Föreslagna projekt

Tabellen visar *föreslagna* projekt för åren 2027 - 2031.

Föreslagna projekt (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Beräkna d total- budget	Beräknat slutår
Enebytorget		15,0					2028
Nora torg		4,0					2028
Nettoutgifter	0,0	19,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

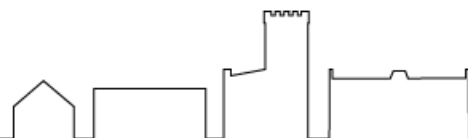
Enebytorget

I samband med utveckling av Östra Enebytorget kommer den sista etappen av upprustning av Enebybergsvägen att färdigställas. Ny gång- och cykelväg anläggs på östra sidan.

Kommunen kommer för sin del att bekosta lokalgator och gång- och cykelväg.

Nora torg

I samband med utveckling av Nora Torg kommer kompletterande dagvattenåtgärder att utföras för att avlasta hela området.

7.3. Investeringar taxefinansierad verksamhet

7.3.1 Vatten- och avloppsverksamheten

Beslutade projekt

Tidsbestämda projekt

Tabellen visar *pågående beslutade* projekt för åren 2025 - 2031.

Beslutade projekt (mnkr)	Genom- förande- beslut	Utfall t.o.m. 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Beslutad total- budget	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
Reinvestering pumpstationer 1 & 2	Ja	58,0				15,0			73,0		
Reinvestering pumpstationer 3 & 4	Ja	8,5	0,2		5,0	28,7	13,6		56,0	56,0	2030
VA Mörby projekt		4,6	8,0	2,3	30,0	15,1			60,0	14,9	2029
Tryckspill Strandvägen	Ja	6,2	8,8	20,0					35,0	35,0	2027
Dagvatten Samsö-pumpstation	Ja		10,0	20,0					30,0	30,0	2026
Nettoutgifter		77,3	27,0	42,3	35,0	58,8	13,6	0,0	254,0	135,9	

Reinvesteringar pumpstationer 1 & 2

Projektet är tekniskt färdigställt dock pågår det en tvist mellan kommunen och entreprenören vilket medför att projektet inte ekonomiskt kan slutföras. Ackumulerat investeringsutfall uppgår till 58,0 miljoner kronor vilket innebär att 15,0 miljoner kronor kvarstår av totala projektbudgeten.

Reinvesteringar pumpstationer 3 & 4

Förvaltningen har genomfört flera försök att upphandla entreprenör för den fortsatta renoveringen av VA-verksamhetens pumpstationer. Upphandlingen har avbrutits på grund av bristande konkurrens. Anbudet låg också långt över budgeterad nivå. Förvaltningen föreslår att projektet pausas och återupptas 2028.

VA Mörby projekt

Projektet syftar till att förnya ledningar i främst Mörbyleden och avser nödvändiga VA-investeringar i samband med utvecklingen runt Danderyd centrum. Projektet planeras med en totalbudget på 60,0 miljoner kronor. År 2027 föreslås budgeten bli 2,3 miljoner kronor.

Tryckspill Strandvägen

Denna framtida sjöförlagda spillvattenledning anläggs istället för att gräva upp stora delar av Strandvägen. Avlastning av nedströms pumpstationer och skapande av redundans i nätet är andra positiva effekter av projektet.

Dagvatten Samsö-pumpstation

Projektet syftar till att säkerställa dagvattenavledning i området och därmed förhindra översvämningar uppströms. Budget föreslås bli 20,0 miljoner kronor 2027.

Föreslagna projekt

VA-verksamheten föreslår inga nya projekt 2027.

Årliga anslag, vatten- och avloppsverksamheten

Årliga anslag

Tabellen visar årliga anslag för åren 2027 - 2031.

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
VA-nät reinvesteringar	70,0	70,0	72,0	74,0	76,0
Nettoutgifter	70,0	70,0	72,0	74,0	76,0

VA-nät reinvesteringar

Planerad förnyelse enligt förvaltningens långsiktiga förnyelseplan (tidigare projektnamn övriga VA-investeringar). Budget föreslås bli 70,0 miljoner kronor år 2027.

7.3.2 Avfallsverksamheten

Föreslagna projekt

Avfallverksamheten föreslår inga nya projekt 2027.

Årliga anslag, avfallsverksamheten

Årliga anslag

Tabellen visar årliga anslag för åren 2027 - 2031.

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Avfallskärl och matavfallskärl	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0
ÅVS behållare		0,1	0,1	0,1	0,1
FNI kärl		0,1	0,1	0,1	0,1
Nettoutgifter	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2

Avfallskärl samt matavfallskärl i och med obligatorium

Kärlinvesteringarna efter införandet handlar om utbyteskärl för äldre kärl som har uttrangerats samt kärl till nya abonnenter. Kärlen avser samtliga fraktioner som hämtas av kommunens upphandlade entreprenör bortsett från FNI-kärlen. Från 1 januari 2027 har kommunen beslutat att införa obligatorisk matavfallsinsamling enligt lagkrav för utsortering och åtgärder har startat 2026. Budget förslås bli 1,2 miljoner kronor år 2027.

ÅVS Behållare

Sedan 1 januari 2024 är det kommunen som ansvarar för drift och skötsel för återvinningsstationerna. I de fall en behållare skulle gå sönder behöver kommunen stå för kostnaden att byta ut denna. Budget läggs för att kunna reinvestera i dessa ÅVS-behållare med startår 2028.

FNI kärl

Från och med 1 januari 2024 har kommunen haft ett insamlingsansvar av förpackningar från kommunens hushåll och från 1 januari 2027 ska dessa avfallsfraktioner hämtas genom fastighetsnära insamling. Kommunfullmäktige har beslutat om en budget för utställning av samtliga kärl under hösten 2026 men i de fall en kund tillkommer eller kärl skadas med mera så behövs årliga anslag för investering av dessa kärl.

7.4. Totalsumma investeringar

Totalsumma investeringar

Tabellen visar totala nettoutgifter åren 2027 - 2031.

Nettoutgifter (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Intäktsfinansierade investeringar	230,5	223,0	240,0	213,0	288,0
Skattefinansierade investeringar	175,0	166,8	104,7	88,5	88,5
Taxefinansierade investeringar	113,5	106,2	132,0	88,8	77,2
Totalsumma investeringar	519,0	496,0	476,7	390,3	453,7

Total investeringsbudget 2027 föreslås bli 519,0 miljoner kronor.

7.5. Tillkommande kostnader

Tillkommande kostnader

Tabellen nedan visar tillkommande kapitalkostnaders nettoförändring per år åren 2027-2031

Tillkommande kostnader (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Intäktsfinansierade kostnader	4,2	12,1	21,8	14,6	21,6
Skattefinansierade kostnader	-0,8	17,4	12,0	7,4	6,6
Taxefinansierade kostnader	7,5	14,6	12,2	10,6	7,9
Totalsumma	10,8	44,1	46,0	32,6	36,1

8. Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker. Riskerna beskrivs utifrån vilken sannolikhet och de konsekvenser riskerna kan ha om de inträffar under verksamhetsåret. Vid ekonomisk risk anges ett spann i miljoner kronor.

Skattefinansierad verksamhet

Park- och gatuverksamheten präglas mångt och mycket av vilket väder som råder under året. Stormar, snöfall och skyfall påverkar verksamhetens kostnader utan att verksamheten i någon större mån kan påverka detta. Risken är att dessa omvärldsfaktorer ger högre kostnader än budgeterat.

Gatu- och trafikverksamhetens budget år 2027 inrymmer endast ett fåtal antal snöröjnings- och halkbekämpningstillfällen. Med rådande klimatförändringar är framtida väderförhållanden mycket osäkra, vilket kan innebära att vid en vinter med mer snö och halka finns risk för invånarnas framkomlighet och trafiksäkerhet för gång-, cykel-, bil- och kollektivtrafik. Finns även risk för ökade kostnader med 4,0 miljoner kronor för ökad vinterväghållning som blir följden av en snörik vinter.

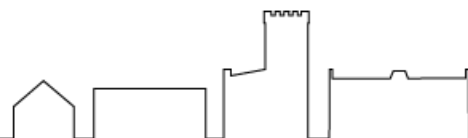
Det osäkra världsläget på bränsle- och energimarknaderna gör att kostnader inom driften kan öka, till exempel elavgifter för vägbelysning och materialpriser på grus och jord.

Kraven från medborgare tenderar att öka. Högre krav på renhållning, skötsel av ängsytor samt gatuunderhåll kan medföra ökade kostnader.

Intäktsfinansierad verksamhet – Fastighetsverksamheten

Under året kommer aktivering av genomförda investeringsåtgärder att leda till driftkostnader, så kallade direkttagna investeringskostnader. Då det är svårt att bedöma omfattningen av direkttagna investeringskostnader finns risk att budgeterade medel överskrids.

Det genomförs löpande upphandlingar för nya ramavtal och i samband med alla upphandlingar finns en risk för överprövningar. I det fall någon av dessa upphandlingar överprövas eller på annat sätt fördröjs finns en uppenbar risk att arbeten såväl kopplade till driftåtgärder som investeringsåtgärder förskjuts.

Det finns alltid en risk för skador som inträffar, i den årliga driftbudgeten inkluderas alltid kostnader för bedömda kostnader för exempelvis vattenskador eller andra icke förutsägbara störningar. Risken finns att de kostnader som inkluderats i budget inte är tillräckliga.

Vinterkostnaderna är en post som är mycket svår att förutse. Risken finns att en kall höst och vinter med omfattande snöröjning samt halkbekämpning kommer att resultera i ett totalt utfall för helåret 2027 som överstiger budget.

Den osäkerhet som finns i omvärlden i nuläget innebär risker för verksamheten då det är svårt att förutse energipriserna i ett längre tidsperspektiv. Fastighetsverksamheten arbetar löpande med successiv prissäkring av el där de närmaste tre åren, till delar och helhet, låses då det bedöms vara mest ekonomiskt fördelaktigt.

Taxefinansierad verksamhet – VA verksamheten

VA-verksamheten har genomfört en genomgripande renovering av nio pumpstationer i Danderyds kommun. Projektet, benämnt Etapp 1 och 2, har produktionsmässigt avslutats. Dock är VA-verksamheten och entreprenören inte överens om kostnader varför det kvarstår en ekonomisk risk kopplad till den slutliga regleringen.

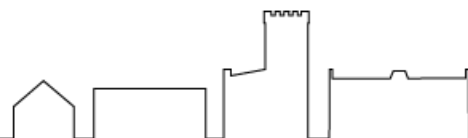
Hela VA-Sverige står inför samma utmaning, ett åldrande VA-nät med ökade reparationskostnader och mycket stora investeringsbehov kommande år. Att uppnå en rimlig reinvesteringstakt över tid ger mycket stora kapitalkostnader som per automatik ger kraftigt höjd VA-taxa.

Taxefinansierad verksamhet – Avfallsverksamheten

Förändrad tillämpning av fastighetsnära förpackningsinsamling innebär sannolikt en minskad intäkt från Naturvårdsverket samt ökade kostnader för lagerhållning av avfallskärl.

Regeringen tog ett beslut den 29 april 2026 om så kallat frival för verksamheter. Detta innebär att flertalet verksamheter i Danderyds kommun kan komma att välja att inte vilja ha kommunen som avfallshämtare utan kan vända sig till den fria marknaden. Beroende på om verksamheterna är intresserade av detta och vill ha eget ansvar för avfallshantering så kan det påverka avfallsverksamhetens ekonomi då dessa kunder genererar både intäkter och kostnader.

Regeringen tog även beslut om att Länsstyrelsen ska utöva tillsyn om kommunerna efterlever gällande lagstiftning. Detta innebär att det finns en risk för att sanktioner eller viten kan tillfalla Danderyds kommun. Lagförändringen börjar att gälla 1 juli 2026.

8.1. Ekonomiska risker

Tekniska nämnden saknar finansiering för ökade kapitalkostnader om totalt 11,4 miljoner kronor år 2028 till 2029, varav 1,5 miljoner kronor år 2028 och 9,9 miljoner kronor år 2029.

Konsekvensbeskrivning

Om finansiering för ökade kapitalkostnader till följd av redan beslutade investeringar uteblir, kvarstår ett effektiviseringsbehov om 3,2 miljoner kronor år 2028 och 13,8 miljoner kronor år 2029. Detta gäller även vid en generell ramkompensation om 2 procent.

Förvaltningen bedömer att det inför planperioden 2028 och 2029 är nödvändigt att säkerställa full kompensation för ökade kapitalkostnader samt tillföra en ramökning om 2 till 3 procent.

Om finansiering för ökade kapitalkostnader ges kvarstår ett effektiviseringsbehov i den skattefinansierade kärnverksamheten om 1,7 miljoner kronor år 2028 och 3,9 miljoner kronor år 2029, vilket innebär risk för;

- minskad underhållsnivå
- försämrad kvalitet i anläggningar och infrastruktur
- förskjutning av planerade åtgärder

Förvaltningen avser i sitt fortsatta arbete att;

- identifiera möjliga effektiviseringsåtgärder
- säkerställa långsiktig finansiering av investeringar och drift

8.2. Risker för verksamhet

Se beskrivning under 8.1.

8.3. Omvärldsrisker

Omvärldsförändringar, kris- och krigssituationer samt den globala ekonomiska utvecklingen kommer med största sannolikhet att fortsatt ha stora effekter på energipriserna.

9. Omvärldsanalys

VA-verksamheten

Svenskt vatten har en statistikdatabas där alla kommuner rapporterar in. Vid jämförelse mellan Täby kommun och Danderyds kommun kan det konstateras att Täby kommun har 3,8 meter vattenledning per invånare medan Danderyd har 6,1 meter vattenledning per invånare. Danderyds kommun har alltså 60 procent längre ledningslängd per invånare som ska underhållas och förnyas.

Avfallsverksamheten

Det finns ett antal frågor som kan påverka avfallsverksamheten. Det kan handla om biogasskatt, förbränningsskatter, deponiskatt, kommunalt insamlingsansvar av textilier, producentansvar för textilavfall och förändringar i andra fraktioner med mera. I dagsläget vet avfallsverksamheten inte hur dessa frågor kan påverka Danderyds kommun då osäkerheten är stor. Avfallsverksamheten fortsätter att omvärldsbevaka dessa frågor.

